

Bidrag til Oplysning om den søndmør-
ske Handelsstans økonomiske Forfuld-
ning, for 200 Aars siden. af J. Tilling
Neden anførte 3 Dokumenter, der give et
overskueligt Billede af de søndmørke Handels-
borgere for 200 Aars siden, og som jeg er taget
i Betragtning her at indlægge.

Tyge Nielsen Torskriver paa Søndmør, Jens
Olson Lønsmeest i Borgund Anders Solvæg,
Ellerz ibid. Johener Tørløx. Nils Djøle, Peter
Johansen Guldø, Leiegrættsmænd i Borgund Ribe-
rede, som Aar 1683 den 29 Januarii var vi seent-
lige tilstode, i Tørløx med med Tørløx Andre-
as Hamsen Skiller, paa Hinderør, hvor fol-
gende fæstlige Borgere i nordre Søndmør vare
indkaldte for at betale deres restende Skat for
Aar 1682. 1.) John Johansen i Nørresund, 2. Chri-
sten Heensen i Harnsund, 3. Isak Christensen
i Alesund, 4. Anders Johansen i Hinderør. 5. Peter
Johansen i Lilløx. 6. Leen Kjølleulsen indehaver
Nørresund, 7. Oleus Oleus i Remmer paa

Håndverholm 8. Poren Mikkelson i
Magerø. J. Hauge i Vibæk i Drømmen,
W. Christensen i Alton. v. p. v.

Fæmellige erklærede, at de af gode Vilie gjøre
vilde betale Skatter, men de deres Hændel er
ubetydelig, og bestaar bare af noget Lørd,
Sult, Fløz Brød, og Tobak, saa havde de
lidet Ræddsel at betale. Endelig sagde de
sig god for, at betale fra 2 til 3 Rigsdale,
og andre efter yderste Evne. -

Vi underskriverne Sergeant Eivind Henniksen
med 2. Soldater, ere udkommanderet paa
Eckeliva paa Søndmøre, da befinder sig,
under denne Forretning, en Gaard Rudeb Hånd-
værk, som restere 1683 og 84 flere Skatter, og
foretager indtil sig disse Betalinger i nogen Maa-
de, iver alle neste Armv og Olevighed, mindre
at erlange Eckeliva-Gebyrd, men gaarke indt-
erleagende, hvorfor vi mætte opkøbe, og vi vi-
der, med det Ambudsmandene vil sige herfor.
Håndværk d. 20 Juli 1687.

Ligesom hos Christen paa Flom, heere hos
paa et Bøstebot paa Gaarden Flom, bare
Armod og Elendighed. Christen skjøde Comsum-
pans og Højskole for 1683-84 tilsumma 16 Rgd.

Ligesom hos Jacob i Aalesund var Restetor
for forberemte 2de steer tilsumma 18 Rgd., in-
del i den Armod og Elendighed.

Ligesom hos Borger Simon Rasmussen, med
summe Refüll.

Ligesom hos Borger Hans Jensen. Han
skjøde 9 Rgd.

Ligesom hos Christen i Havnsmønst. Han skjød
10 Rgd.

Ligesom hos Peter i Gaardholm og paa 9 Rgd.

Ligesom hos Henrik Stet. hvis lille Br
var forseilet for Comsumpans for flere steer.

Ligesom hos Leen Gølsbølser

Nu maa vi i Forening med Dagens deile
moglig Nils Stegeen, med 2de Leigstomme
Jens Plosser og Leen Højer, grundginnelig
gaae til i Huset, og Gaarden Lighed.

men var indel af sine, uden Tætteidom og stor
Elevighed, og Armod. Dette var ogsaa Til-
fældet hos Maren, Ende efter Pörrerthi Rul-
sen. H. sa selv sig paa sin Long i megen
Aer, ligetil som Död. v. f. v.

Aaen 1690, den 27 September holdtes Thing
paa Pörrer i Borgunds Skelvede, overve-
nend var Stedets Porskræver Juvöl M. affhi-
sen Ebbelthust og Fogden Andrees Ham-
sen skötter, med Leugaethets Overret, hvor
følgende vare indstornede, for afslutale Pö-
rrer Skötter skat for Aarene 1683, 1684
1685 og 1688.

1. Jøder i Geesholm, som stod til Rist for
flere Aar, liksom den 23 Riig;
H. anerkendte sig aldrig at være i Stand
til at betale, efter som hun er en ringeste
H. i smænd, da hun saa sig nødt til at opo-
ge sig ringe Borge skat, allerede Aar 1688.
2. Tromsød Borge Lars Hjölslausens Kvind
hvis Mand nu paa 3 Aar Tid, har lagt

Lil Songs, og var ham skyldig for flere Aar den
Sum 19 Rigsd: 1. 8ß: . Hun saagde, at den
lille Borger skulde have de sluttet, og at sig
nød til at opsig 1687, havde den sig selv end
og 4 uimyndige Børn at underholde, saw at de
vi var god for at underholde sig selv, end sig
at betale noget paa Kristiansen.

3. Fremstod Bongerex Iver Björnsrud.
Hans beklagde at være forhætt beskattet,
da hans Beslægtede var 14 Dage, som han
for sin store Stattighed i sin sig skund til
at betale.

4. Jørgen Eschrock Borger i Aalesund. Han
forvandt efter 5' Rigsd.: Han havde for vord
Borger, og vidnede Almuen, at hun Tilstand
nu var sørens ringe, da han er nok vist om
en Stændighed, og vider at antage sig en Bon-
der Lord, som han nu bruger.

3; Tromsø & Jøen Mikulser paa Tórner,
som fordrer for 4 Rignr. Huan by Almuen

til Vidne paa, at hun er mere skyldig i
Borger, end hun nogen Tid kunde være i stand
til at betale

6. Tider Jensen i Nørresund, som nu i 8de Aar; i
sin store Fattigdom, ei har brugt nogen Han-
del, og tog hun Vidne paa, at hun ei er god for
seender ledigst, thi om det skulle være sig,
saa er der dog intet alletid komme hos hende.

7. Derefter forstod Oleus Nilse paa Skinnø-
ye, som siger, at hun aldrig har været Bor-
ger. Hende fordrer efter 9 Aars Tid, og tog hun Al-
mue til Vidne paa, at hun ei bræger nogen
mere Handel, end til sit Høies Behov, hun
har paa sin egen Gaard, og ornerer sig som en
Leilending.

8. Forstod Leif Borger i Nørresund. Hende
forstod Tantelever og Berisfor, at hun
intet iende, og at hun er en fattig Høiemand.
Aar 16. 89. Februar, forstod en fulldig Phy-
siker, Oleus Nørresund, paa Thingel paa

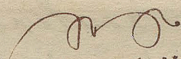
Jörner, og beklagede sig, at hun for sin store
Fattigdom ei er istand til at betale de hun af-
fordrede Skatter, hvilket den ledende vorende Al-
mei, paa Theng af gav Vedneskyld om. —

Aar 1690, ansøger Juvle Birkum, Borger
i Alesund, Amtmand Johannes Lillienkjeld
om eftergivelse af Compensationsket, Folke-
skat, som resterede for flere Aar. —

Aar 1691 den 19. Februar holdtes Theng paa Com-
len i Gættens Skibede af Tugden Andreas Hams-
sen og Wøller, Jorasskriver Juvle Mattias og E.
beklopt, seent Leugnettsmonden under store
Tjelling, Anders Jøvig, Ole Jøvig, Jør Leggedal,
hvor Handelsborger Christen Pedersen i Hern-
sund var indstaaet for Skatten, for at være de
fra Aarene 1683 og 1684 resterende Compensations-
Sigt, Kop og Folkeskat, som selsammen be-
løb sig til 2 l. Rigsd., men da Christen frøm-
legde attest fra Amtmand Johannes Lillien-
kjeld, om at blive forskudt for bemeldte
Skat, blev videre Aar indstillet. —

Hæder (sluge) Nilsen Handelsborger i

i Drönner i Vatre ensager overaanvorte stor,
Det høie Amt om Eftergivelse af de paaheide
Handels, Consumtion, Ligt, Rop og Hol-
Reskat for Aar 1685; da han for sin Gattig-
dom, i Forhold til den ringe Handel han kun
dræver, er der sig istand til at betale sum-
me, uden at han maa frusige sig sin lille
Handel. -

P. Gjelling

Hele Gjelling (o. f. v)

U. B. BERGEN

Ms. 185 t